

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

OCHRONA PRZED KRZYWDZENIEM DZIECI I MŁODZIEŻY
W ZESPOLE SZKÓŁ ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANYCH
W KRAKOWIE

- wersja skrócona -

Drodzy Uczniowie,

w naszej szkole obowiązują Standardy Ochrony Małoletnich – są to regulacje wewnątrzszkolne, których celem jest zapewnienie Wam ochrony przed krzywdzeniem. W Standardach Ochrony Małoletnich odnajdziecie informacje na temat m.in.:

- zachowań, które w naszej szkole są nieakceptowalne zarówno wśród uczniów jak i na linii nauczyciel – uczeń,
- reakcji szkoły, gdy pojawią się ww. zachowania nieakceptowalne
- reakcji szkoły, gdy pracownik szkoły poweźmie informację, że któryś z uczniów jest krzywdzony poza szkołą.

Poniżej zamieszczamy:

- I. Wypis z Polityki ochrony małoletnich, która jest częścią Standardów Ochrony Małoletnich, zawierający zachowania akceptowane i nieakceptowane w szkole na linii uczeń – uczeń oraz nauczyciel – uczeń.
- II. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu.
- III. Sposoby postępowania w przypadku doznania aktów krzywdzenia
- IV. Kontakt do instytucji pozaszkolnych, z których można skorzystać, gdy potrzebna jest pomoc lub konsultacja w sprawach związanych z przemocą.

I. WYPIS Z POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIIMI

**W naszej szkole nie ma zgody na przemoc!
Ani fizyczną, ani psychiczną, ani słowną, ani cyberprzemoc!**

Zachowania POZYTYWNE

- W komunikacji z kolegami/koleżankami zachowuj szacunek, nie przerywaj innym wypowiedzi, słuchaj, gdy mówią
- pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, jeśli nie naruszają one dobra osobistego innych osób
- pamiętaj, że żarty, które nie bawią drugiej osoby, nie są żartami i taką zabawę słowną natychmiast przerywaj
- stosuj słowo „NIE”, jeśli dana forma interakcji Ci nie odpowiada
- jeśli pojawi się między Tobą a kolegą/koleżanką konflikt, spróbuj go rozwiązać stosując komunikat JA.

Przykład 5 kroków:

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę, a konflikt się tylko pogorszy powiedz, co według Ciebie jest problemem, co jest przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz (komunikaty JA)
- słuchaj, co mówi druga osoba, jakie są jej odczucia, czego ona oczekuje i podsumuj to, co usłyszałeś/ usłyszałaś.
- upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie swoich odczuć
- wymyślcie rozwiązanie, które będzie satysfakcjonujące dla Was obojga.

Jeśli nie uda się rozwiązać konfliktu – pamiętaj, że zawsze możesz zwrócić się o pomoc do wychowawcy lub pedagoga szkolnego.

- Szanuj przestrzeń intymną swoich kolegów i koleżanek
- Jeśli chcesz pożyczyć jakąś rzecz, zapytaj o zgodę właściciela
- Szanuj prawo innych do prywatności, nie przeglądaj rzeczy, zawartości telefonu, tabletu, komputera innych osób
- Unikaj wchodzenia w sytuacje, które mogą mieć dla Ciebie i innych negatywne konsekwencje.

Zachowania NEGATYWNE

NIE WOLNO CI:

- Krzyczeć na koleżanki, kolegów, lekceważyć, obrażać, wyśmiewać, wykluczać z grupy
- używać języka nienawiści ani tzw. hejtu
- bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną koleżanki / kolegi, ani używać jakiegokolwiek przemocy fizycznej
- nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku kolegi / koleżanki bez ich jego / jej wyraźnej zgody
- wyrażać negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/ koleżanek
- pożyczać rzeczy innych bez ich zgody
- zabierać, ukrywać rzeczy innych osób
- spożywać alkoholu, napojów energetycznych, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, ani zachęcać do ich spożycia kolegów / koleżanek

Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub młodzieży, zawsze poinformuj o tym wychowawcę lub pedagoga szkolnego!

Zasady bezpiecznych relacji PRACOWNICY – MAŁOLETNI

- Nauczyciel/ka jest zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka/ucznia są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich
- nauczyciele działają w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania osób małoletnich.

Zachowania POZYTYWNE nauczyciela / nauczycielki:

- W komunikacji z małoletnim zachowuje cierpliwość i szacunek słucha uważnie małoletniego i udziela mu odpowiedzi adekwatnych do WIEKU I SYTUACJI zapewnia małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami, mogą o tym powiedzieć nauczycielowi lub wskazanej osobie (wychowawcy, pedagogowi szkolnemu, psychologowi szkolnemu) i mogą oczekiwać reakcji / pomocy
- docenia i szanuje wkład osób małoletnich w podejmowanie działań i traktuje równo (bez względu na ich płeć, światopogląd, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny, sprawność/niepełnosprawność i orientację seksualną)

- unika faworyzowania uczniów
- szanuje prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli nauczyciel musi odstąpić od tej zasady, wyjaśnia to (np. aby chronić ucznia odstępuje od zasady poufności)
- podejmując decyzje dotyczące małoletniego, informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania
- unika zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdza czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne
- nauczyciel jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich
- zachowuje szczególną ostrożność wobec osób małoletnich, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. (Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że uczeń będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi.

W takich sytuacjach nauczyciel reaguje stanowczo, ale z wyczuciem, aby pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Zachowania NEGATYWNE nauczyciela / nauczycielki:

NAUCZYCIELOWI NIE WOLNO:

- Zawstyżać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego
- krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich
- bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalności fizycznej małoletniego
- nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji
- utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.
- zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, nauczyciel musi poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt
- kontaktować się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, dziennik elektroniczny, telefon służbowy)
- proponować małoletnim alkoholu, napojów energetycznych, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.
- Jeżeli nauczyciel jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub osób małoletnich, zawsze informuje o tym dyrektora szkoły.
- jeżeli nauczyciel utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) nauczyciel zachowuje poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
- wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków

- związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków
- nauczyciel nie podejmuje innego niż niezbędny kontakt fizyczny z osobą małoletnią.

Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z uczniem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby ucznia / uczennicy w danym momencie, uwzględnia wiek osoby małoletniej, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nauczyciel kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję ucznia / uczennicy, pytając o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie. Kontakt fizyczny z osobą małoletnią nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywanym, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

- Nauczycielowi nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej
- nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby)
- nauczyciel nigdy nie dotyka małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny
- nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne
- podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju

Nauczyciel, który jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze informuje o tym dyrektora szkoły.

Zachowania ZABRONIONE w naszej szkole

Uczniu, pamiętaj, że przemoc to:

- bicie
- kopanie
- popychanie
- szarpanie
- plucie
- podcinanie

- zamykanie (w toalecie, w szatni, w przebieralni, w sali)
- niszczenie rzeczy
- przezywanie
- ośmieszanie
- wyśmiewanie
- obrażanie
- grożenie
- szantażowanie
- obmawianie
- plotkowanie
- namawianie się przeciwko
- wrogie/obraźliwe gesty
- wykluczenie (izolowanie) z grupy, w grze, online
- manipulowanie relacjami
- robienie zdjęć, nagrywanie Cię bez Twojej zgody
- udostępnianie innym nagrań i zdjęć Twojej osoby bez Twojej zgody
- nakłanianie do pokazywania miejsc intymnych
- dotykanie miejsc intymnych, zachęcanie do dotykania miejsc intymnych innych osób
- podglądanie, gdy się przebierasz

PAMIĘTAJ: jeśli potrzebujesz pomocy - ALARMUJ INNE OSOBY!

- w relacjach z dorosłymi wyżej wymienione zachowania także nie powinny mieć miejsca
- warto rozmawiać z innymi o zachowaniach, które Cię niepokoją lub są dla Ciebie niekomfortowe
- jeśli jakaś zabawa/propozycja Ci się nie podoba, masz prawo powiedzieć „nie”
- gdy mówisz „NIE”, to znaczy „NIE”
- Twoje ciało należy do Ciebie, intymne części ciała są szczególnie chronione

---

II. ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU

Pamiętaj również o zasadach bezpiecznego korzystania z INTERNETU

- Chroń siebie i swoje dane online – nie podawaj innym loginów i haseł, korzystaj z oprogramowania antywirusowego, unikaj klikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, zadbaj o ustawienia bezpieczeństwa na portalach społecznościowych, na których jesteś, stosuj trudne do odgadnięcia hasła
- nie zapominaj, że w Internecie nie ma nic za darmo. Za to, co pobieramy płacimy w różny sposób: czasem pieniędzmi, a czasem własnymi danymi, zgodą na oglądanie reklam lub też nieświadomym ściąganiem szkodliwego oprogramowania, które może przejąć kontrolę nad naszym urządzeniem

- pamiętaj, że Internet nie zapomina. Z rozwagą zamieszczaj zdjęcia (własne i innych) na portalach społecznościowych, bądź też rozważna/y, gdy w inny sposób udostępniasz je znajomym. Zanim wyślesz komuś zdjęcie, na którym nie jesteś całkowicie ubrany/a lub, które w inny sposób może cię kompromitować, zastanów się, czy jesteś na 100% pewny/a, że nie utracisz nad nim kontroli. **Gdy udostępniasz cudze zdjęcia – pytaj o zgodę!**
- Poznając nowych znajomych online, bądź nieufny/a. Pamiętaj, że osoba po drugiej stronie nie musi być tym, za kogo się podaje. Nawet jeśli widzisz ją na wideo czacie – nie wiesz, czy wszystko, co ci mówi jest prawdą
- nigdy nie wyśmiewaj, nie poniżaj, nie zastraszaj nikogo online! A jeśli dzieje się tak w gronie twoich znajomych – masz obowiązek powiedzieć o tym dorosłemu, któremu ufasz!

116 111

Anonimowy Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: Tam na pewno znajdziesz pomoc.

- Jeśli w sieci spotka Cię jakaś przykrość lub ktoś będzie na Tobie wymuszał zachowania, na które nie masz ochoty, domagał się pieniędzy itp. musisz poprosić o pomoc kogoś dorosłego – rodziców, pedagoga lub psychologa w szkole. Możesz również zadzwonić na anonimowy Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
- jeśli trafisz w Internecie na treści, które uznasz za podejrzane – informuj o tym natychmiast zaufanego dorosłego. Unikaj stron z treściami, budzącymi u ciebie silne emocje. Pamiętaj, że zawsze możesz poinformować administratora strony, że takie treści znajdują się na tej stronie. Możesz to zrobić wykorzystując dane kontaktowe, a w wielu serwisach znajduje się przycisk zgłoszenia nadużycia, nieadekwatnych treści czy treści przemocowych
- nie ściągaaj prac domowych z Internetu. To jest nie tylko zachowanie nieuczciwe, ale plagiat, a więc kradzież, czyli przestępstwo. Podobnie – nie ściągaaj filmów, muzyki itp. z nielegalnych źródeł. To jest ściągane prawem przestępstwo, a robiąc tak stajesz się złodziejem!
- wykorzystując w swoich pracach domowych, referatach, prezentacjach itp. materiały znalezione w Internecie, zawsze podaj imię i nazwisko cytowanego autora oraz link do miejsca, z którego te materiały pobrałeś/aś
- staraj się mieć dużo innych aktywności, poza obecnością online. Uprawiaj sport, czytaj książki, spotykaj się w wolnym czasie z przyjaciółmi, opiekuj się zwierzętami. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uzależnieniem od sieci.

III. SPOSOBY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DOZNANIA AKTÓW KRZYWDZENIA

ZAREAGUJEMY niezwłocznie

W przypadku, gdy doświadczyłeś krzywdzenia ze strony innego ucznia/innych uczniów lub byłeś świadkiem zachowania przemocowego, poinformuj o tym: wychowawcę lub nauczyciela, psychologa, pedagoga lub dyrektora.

PODEJMIEMY DZIAŁANIA, ABY:

- zapewnić Ci bezpieczeństwo i innym osobom doznającym przemocy zapewnić Ci wsparcie wyjaśnić sytuację ustalić dalszą ścieżkę postępowania wyciągnąć konsekwencje wobec osoby/osób stosującej/cych przemoc zgodnie ze Statutem szkoły i przepisami prawa,
- zapewnić, aby szkoła była miejscem wolnym od przemocy i agresji
- Jeśli doświadczyłeś krzywdzenia ze strony dorosłego, również rodzica, opiekuna lub byłeś świadkiem przemocy, poinformuj o tym: wychowawcę, nauczyciela, psychologa, pedagoga lub dyrektora (inną osobę niż ta, która stosowała przemoc).

Osoba, do której trafi zgłoszenie podejmie działania:

- przewidziane w regulacjach szkolnych – Polityce ochrony małoletnich, które zapewnią Ci i innym bezpieczeństwo oraz zapobiegą dalszym niedozwolonym zachowaniom
- przewidziane przepisami prawa, takie jak: powiadomienie Sądu, powiadomienie Policji, powiadomienie ośrodka pomocy społecznej.

Zwróć się do kogoś o pomoc. Sam problemu nie rozwiążesz!

PAMIĘTAJ, ŻE:

Jesteś chroniony prawnie przed czynami niedozwolonymi osób powyżej 17- roku życia. Każda osoba, która podejmie się czynności niedozwolonych zostanie ukarana zgodnie z obowiązującymi przepisami w przypadku, gdy nie jesteś pewna/y czy dane zachowanie jest przemocą (dotyczy również przemocy w Internecie), czy jest zachowaniem niedozwolonym zawsze możesz podejść do pedagoga lub psychologa szkolnego, gdzie uzyskasz pomoc, wyjaśnienie, ustalicie dalsze działania. Ważne jest, abyś zwrócił/zwróciła się do kogoś o pomoc, gdyż wtedy szybciej problem, który się pojawia, można rozwiązać!

Twoje zgłoszenie nigdy nie zostanie zlekceważone, nie będziemy Cię oceniać.

Nie zawsze wychowawca, nauczyciel czy inny pracownik szkoły jest w stanie zauważyć, że w Twoim otoczeniu dzieje się coś niedobrego. Możesz także skorzystać z pomocy pozaszkolnej.

JEŚLI sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia innego ucznia to NATYCHMIAST powiedz o tym komuś dorosłemu: dyrektorowi szkoły, wychowawcy, nauczycielowi, innemu dorosłemu, który jest dostępny na terenie szkoły!!!

IV. WYKAZ NUMERÓW TELEFONÓW, POD KTÓRYMI ZNAJDZIESZ WSPARCIE

116 111 - Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – dostępny 24h/7 dni

800 080 222 - Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli

800 120 002 – Ogólnopolskie Pogotowie Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – dostępny 24h/7 dni
niebieskalinia@niebieskalinia.info

22 594 91 00 - Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji

22 668 70 00 – poradnia telefoniczna dla wszystkich osób pokrzywdzonych przestępstwem
– 7 dni w tygodniu, 12:00-18:00

22 425 98 48 - Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna

112 – w sytuacji zagrożenia zdrowia, życia, mienia. Środowiska, bezpieczeństwa i porządku publicznego, umożliwia przekazanie zgłoszenia alarmowego